

Rada Naukowa *Scientific Board*

Członkowie krajowi *Polish Members*

Doc. dr hab. n. med. Andrzej Basiński
Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii
Akademia Medyczna w Gdańsku

Prof. dr hab. Anna Dyaczyńska-Herman
Katedra i Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii
Śląska Akademia Medyczna

Prof. dr hab. n. med. Teofan M. Domżał
Klinika Neurologiczna, Centralny Szpital Kliniczny Wojskowa Akademia Medyczna w Warszawie

Prof. dr hab. n. med. Jerzy Garstka
Zakład Anestezjologii i Leczenia Bólu, Instytut Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Akademia Medyczna w Poznaniu

Dr n. med. Maciej Hilgier
Oddział Badania Bólu i Terapii Paliatywnej, Centrum Onkologii, Instytut im. M. Skłodowskiej-Curie w Warszawie

Prof. dr hab. n. med. Marek Kowalczyk
Zakład Farmakologii i Toksykologii, Wojskowy Instytut Higieny i Epidemiologii w Warszawie

Prof. dr hab. n. med. Marian Kuś
Emerytowany profesor Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

Prof. dr hab. n. med. Andrzej Kübler
Katedra Anestezjologii i Intensywnej Terapii
Akademia Medyczna we Wrocławiu

Prof. dr hab. Andrzej W. Lipkowski
Pracownia Neuropeptydów, Centrum Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej, Polska Akademia Nauk w Warszawie

Prof. dr hab. n. med. Jacek Łuczak
Klinika Opieki Paliatywnej, Anestezjologii i Intensywnej Terapii Onkologicznej, Katedra Onkologii, Akademia Medyczna w Poznaniu

Prof. dr hab. n. med. Ewa Mayzner-Zawadzka
Katedra Anestezjologii i Intensywnej Terapii
Akademia Medyczna w Warszawie

Prof. dr hab. n. med. Antoni Prusiński
Katedra i Klinika Neurologii, Akademia Medyczna w Łodzi

Prof. dr hab. n. med. Henryk I. Trzeciak
Zakład Farmakologii, Śląska Akademia Medyczna w Katowicach

Prof. dr hab. n. med. Jerzy Wordliczek
Zakład Badania i Leczenia Bólu, Katedra Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Collegium Medicum, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Członkowie zagraniczni *Foreign Members*

Dr n. med. Teodor Goroszeniuk
Guy's and St. Thomas' Hospital Trust
Pain Management Unit
London, Anglia

Dr Emile Hiesiger
Departments of Neurology and Radiology,
NYU Medical Center,
New York, USA

Dr Halina Machelska
Klinik für Anaesthesiologie und Operative
Intensivmedizin, Klinikum Benjamin Franklin,
Freie Universität Berlin, Niemcy

Dr Flaminia Pavone
Istituto di Psicobiologia e Psicofarmacologia CNR,
Roma, Włochy

Dr n. med. Andrzej Regieli
GHZ Hospital
Gouda, Holandia

Dr n. med. Jan Rykowski
Central Medical Hospital
Orebro, Szwecja

Dr n. med. Robert Zajac
Facharzt für Anästhesiologie, Akupunktur
u. Schmerztherapeut Heerbrugg, Szwajcaria

Spis treści *Contents*

PRACE POGLĄDOWE I PRZEGLĄDOWE
REVIEWS

Możliwości i problemy podejścia do diagnozowania i leczenia bólu mięśniowo-szkieletowego w oparciu o jego mechanizm **9**

Possibilities and problems of a mechanism-based approach to the diagnosis and management of musculoskeletal pain

Milton L. Cohen

Leczenie bólu neuropatycznego – propozycje terapeutyczne oparte na kontrolowanych badaniach klinicznych **17**

Neuropathic pain treatment: an evidence based proposal

Adam Stępień, Jan Dobrogowski, Jerzy Wordliczek

Czy migrena jest pierwotnym bólem głowy? **25**

Is migraine a primary headache?

Teofan M. Domżał

PRACE ORYGINALNE ORIGINAL ARTICLES

Zespół przeciążenia a przewlekłe, nawracające bóle kończyn górnych wśród kobiet zatrudnionych w zakładach przemysłowych – czy to problem tylko dla chirurga urazowego? **29**

Work overload syndrome – recurrent pain of the upper extremities in women employed in factories: is it a problem only for the trauma surgeon?

Emmanuel Bojor Okune

Długoterminowa skuteczność programu edukacyjnego dla pacjentów i ich rodzin, dotyczącego przezwyciężania barier w leczeniu bólu nowotworowego **35**

Long-term effectiveness of a patient and family pain education program on overcoming barriers to management of cancer pain

Chia-Chin Lin, Pi-Ling Chou, Shang-Liang Wu, Yue-Cune Chang, Yuen-Linag Lai

Redakcja *Editorial Board*

Prof. dr hab. Barbara Przewlocka redaktor naczelny
Editor in Chief

Dr hab. n. med. Jan Dobrogowski

lek. med. Grzegorz Jagła

Dr Joanna Mika sekretarz redakcji

Doc. dr hab. n. med. Adam Stępień

Prof. dr hab. n. med. Andrzej Szczudlik

Współpraca *Cooperation*

Dr n. med. Jadwiga Pyszkowska

Adres redakcji *Editorial contacts*

Instytut Farmakologii PAN
31-343 Kraków, ul. Smętna 12
tel.: (12) 662-33-98
fax: (12) 637-45-00
e-mail: bol@rabbit.if-pan.krakow.pl
<http://www.if-pan.krakow.pl/bol/>
kontakt: Joanna Mika (012 6623240)

Współpraca *Cooperation*

Instytut Farmakologii Polskiej Akademii Nauk w Krakowie

Wydawca *Publisher*

ELIPSA-JAİM s.c.
30-203 Kraków, ul. Gontyna 10/1
tel./fax: (12) 641-67-49
<http://www.rehmed.pl>
e-mail: jrbomb@mp.pl
kontakt: Janusz Bromboszcz (0600938491)

Organizacje i instytucje wspierające wydawanie czasopisma

Supporting organizations and institutions

International Association for the Study of Pain

Dział reklamy *Advertgements*

Katarzyna Koryga, tel.: (12) 641-67-49

Dział prenumerat i dystrybucji

Subscription department

Joanna Grochowska, tel.: (12) 641-67-49

Projekt graficzny *Cover design*

Siódme Niebo s.c.

Skład *Setting*

ZINEL s.c., Kraków

Druk *Printing office*

Technet, Kraków

Nakład *Circulation*

1500 egz.

Redakcja i wydawca nie ponoszą odpowiedzialności za treść zamieszczanych ogłoszeń.

Poglądy i opinie przedstawiane w publikowanych artykułach niekoniecznie są zgodne z poglądami wydawcy, redaktorów i opiniami specjalistów wchodzących w skład Rady Naukowej. Redakcja i wydawca nie biorą odpowiedzialności za skutki działań podejmowanych w oparciu o publikowane materiały. Czytelnik powinien zweryfikować uzyskaną wiedzę z informacjami zamieszczonymi w innej literaturze fachowej oraz zaleceniami producentów leków i sprzętu medycznego.

Niedozwolone jest reprodukowanie bez zgody wydawcy jakichkolwiek materiałów zawartych w czasopiśmie Ból.

Copyright & translation copyright by ELIPSA-JAİM s.c.

Czasopismo zostało ocenione i uzyskało 3,33 pkt Index Copernicus

OMÓWIENIE BADAŃ NAUKOWYCH *COVERAGE OF SCIENTIFIC RESEARCH*

48

Analgezyja pooperacyjna przy użyciu tramadolu zamiast morfiny podawanych metodą analgezji kontrolowanej przez pielęgniarkę (NCA) powodowała mniejszą sedację oraz wcześniejsze wybudzenie dzieci po zabiegach kardiochirurgicznych
Intraoperative Administration of Tramadol for Postoperative Nurse-Controlled Analgesia Resulted in Earlier Awakening and Less Sedation than Morphine in Children After Cardiac Surgery

Opracowała Anna Wrzosek

Chroniczne zapalenie gruczołu krokowego – łagodzące działanie akupunktury
Acupuncture ameliorates symptoms in men with chronic prostatitis/chronic pelvic pain syndrome.

Opracował Robert Zajac

STRONA POLSKIEGO TOWARZYSTWA BADANIA BÓLU *PAGE OF POLISH CHAPTER OF IASP*

50

VI Zjazd Polskiego Towarzystwa Badania Bólu

6th Polish ESRA Zonal Symposium

Szkoła PTOK/Centrum Onkologii – Instytut w Warszawie

KALENDARIUM *KALENDARIUM*

53

ZASADY PUBLIKOWANIA PRAC *INSTRUCTIONS FOR AUTHORS*

2

ZASADY PRENUMERATY *SUBSCRIPTION* *INSTRUCTIONS FOR AUTHORS*

24